

13. August 1932.

i. Støtte til Mælkeproducenterne.

Lov af 10. Juni 1932 om midlertidig Støtte til Mælkeproducenterne fastslaaer kun visse almindelige Retningslinier for Ydelsen af denne Støtte og for Tilvejebringelse af Midlerne hertil, men overlader Sagens praktiske Gennemførelse til et administrativt Organ »Crisis-Zuivel-Centrale«. En Undersøgelse af selve Lovbestemmelserne, Rigsdagsforhandlingerne m. v. giver ikke noget tilfredsstillende Billede af Ordningens Virkemaade; hertil kræves en Undersøgelse af, hvorledes Ordningen indtil nu er blevet gennemført i Praksis. I det følgende skal derfor kun (under Afsnit I) gøres nogle Bemærkninger om Lovens Principper, medens Redegørelsen iøvrigt tager Sigte paa at skildre dens praktiske Gennemførelse.

I. Efter det stærke Fald, der havde fundet Sted i Smørpriserne op til den 1. Juni d. A., gav al Mælkeproduktion her i Landet et betydeligt Underskud, og man stod da overfor den Situation enten at maatte give Tilskud eller se Kvægbesætningerne nedslagede. Under Hensyn til Mælkeproduktionens Betydning for Holland fandt man det nødvendigt at opretholde denne ved Hjælp af et Tilskudssystem. Spørgsmaalet var da, hvorledes de fornødne Midler skulde tilvejebringes. Det simpleste vilde have været en Skatteforhøjelse, Forhøjelse af visse Toldsatser eller lignende Foranstaltninger, der bragte forøgede Statsindtægter, som da kunde anvendes til Tilskud til Mælkeproducenterne. Dette vilde for saa vidt ogsaa have været administrativt mindst bekosteligt, da man dog i alle Tilfælde maatte lade Befolkningen i Holland bære Udgifterne. Man valgte imidlertid af politiske Grunde at »kammuffere« Beskatningen, og give den Form af en kunstig Prisforhøjelse for Mælkeproducenterne. Man fandt ikke en saadan kunstig Prisforhøjelse uretfærdig, idet man hævdede, at det er rimeligt, at Befolkningen betaler Smør, Ost og Mælk med en saadan Pris, at selve Produktionsomkostningerne dækkes, og mere tilsigter Ordningen ikke. Man henviste herved ogsaa til, at Staten under Verdenskrigen gennem Maksimalpriser stærkt begrænsede Landbrugernes Adgang til at udnytte de særlige Højkonjunkturer — paa lignende Maade maa Staten nu i nogen Grad beskytte Landbrugerne imod de — forhaabentlig midlertidige — Lavkonjunkturer, der truer med at ruinere en bestemt Produktion (Mælkeproduktionen).

Man gjorde sig straks klart, at en kunstig Forhøjelse af Smørpriserne vilde drive Forbruget over til Margarine og andre Fedtstoffer (Olie, forskellige Slags Fedt o. lign.), og at man derfor intet vilde opnaa, med mindre man samtidig sikrede Smørkonsumet f. Eks. gennem obligatorisk Opblanding af Margarine med Smør og en kunstig Forhøjelse af Priserne paa andre Fedtstoffer.

Overensstemmende hermed blev det foreskrevet, at der i al Margarine skal være iblandet 25 pCt. Smør. For dog at sikre den ubemidlede Del af Befolkningen Adgang til at købe den billigere, rene Margarine, paatænkte man at reservere et bestemt Kvantum ren Margarine for denne Del af Befolkningen. Man nævnede under Lovens Behandling 2 Mill. kg aarlig. Indtil nu er der dog intet sket i denne Retning; al Margarine bliver opblandet med Smør, og der bringes ingen ren Margarine paa Hjemmemarkedet.

Paa den anden Side har man indtil videre ogsaa undladt at foretage noget Skridt til en kunstig Forhøjelse af Priserne paa de andre Fedtstoffer (Olie, Fedt og lign.). Dette sidste skyldes en Udtalelse hvormed vedkommende Fagminister fremkom i 2det Kammer, og som har været opfattet som et Løfte om ikke at »beskatte« disse billige Næringsmidler. Imidlertid giver denne Lakune i Systemet allerede Anledning til Vanskeligheder, idet saavel Smør- som Margarineforbruget er gaaet ned til Fordel for større Forbrug af andre